

Nr 794

Av herr **Christenson** i Malmö m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 33, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

(Lika lydande med motion nr 652 i Första kammaren)

I proposition nr 33 föreslås bl. a. att invaliditetstillägg och invaliditetserättning enligt 9 kap. lagen om allmän försäkring samt vissa hemsjukvårdsbidrag skall vara skattefria. Vissa organisationer har i yttrande över departementspromemorian ifrågasatt om icke ett särskilt avdrag skulle erbjuda en bättre lösning.

Departementschefen har framhållit, att bestämmelserna om extra avdrag för nedsatt skatteförmåga är sådana att extra avdrag i många fall helt eller delvis inte medges. I anslutning härtill må framhållas, att invaliditetstillägg ej utgår till person som stadigvarande vårdas å anstalt vars kostnader helt eller delvis bestrides av staten eller kommun, att invaliditetserättning ej utgår till folkpensionär och att hemsjukvårdsbidrag icke utgår till all hemsjukvård. Detta innebär bl. a. att en folkpensionär som stadigvarande vårdas å anstalt av nämnt slag ej erhåller någon skattelättnad genom den föreslagna lagändringen även om han har betydande utgifter på grund av sin invaliditet. Härmed åsyftas bl. a. sådana yngre invalider som för studier och/eller intellektuellt förvärvsarbete — oftast betingat av terapeutiska skäl — måste vårdas å hel- eller halvenskilt rum å anstalt. Endast i undantagsfall nedbringas kostnaden för dylik vård genom frisäng eller isoleeringsrum till salspris.

En grundläggande regel för taxeringen är att den skall i möjligaste mån vara likformig och rättvis (taxeringsförordningen § 1). Vårt skattesystem är byggt på principen skatt efter förmåga. Att dessa principer f. n. ej helt kommer till sin rätt framgår av följande exempel. En 20-årig invalid, som har folkpension och en årlig livränta å 12 000 kr. för bestridande bl. a. av kostnaden för vård å enskilt rum å sjukhus, erlägger skatter med över 4 600 kr., varav förmögenhetsskatt (livräntan utbetalas av enskild person) 1 196 kr. Hans merkostnad å privatrum är ca 5 000 kr. (den kan också uppgå till mer än det dubbla). En 20-årig statsanställd i lägsta löneklassen, som hela året tjänstgjort utom hemorten, har ungefär samma inkomst som invaliden men betalar i skatter ca 1 800 kr. Traktamentet 5 840 kr. är skatte-

fritt. För sin pensionsrätt erlägger han ej förmögenhetsskatt. Hans arbetsinkomst behåller sitt realvärde, och han får dessutom standardförbättring; livräntan — om den ej är indexreglerad vilket är ovanligt — urholkas undan för undan. Den arbetsföres inkomst ökas efter befordran och genom ålderstillägg, livräntans belopp ändras ej. Den arbetsföre får skattefri sjukpenning, invalidens motsvarande rätt är begränsad till 180 dagar. *Den arbetsföre har således en avsevärt förmånligare ställning i skattehänseende än invaliden.*

En livränta, som utgår till folkpensionär på grund av hans invaliditet, synes till sin natur vara helt jämförbar med de särskilda invalidförmånerna enligt lagen om allmän försäkring. Men rättvisesynpunkten bör anläggas även i fråga om annan inkomst. Detta får anses leda till, att avdrag medges folkpensionär för utgifter på grund av invaliditet i den mån extra avdrag för nedsatt skatteförmåga ej utgår. Avdraget, som bör avse nettoutgifter minskade med avdrag i särskild förvärvskälla, synes böra på lämpligt sätt begränsas. Med hänsyn till att bidrag till hemsjukvård f. n. kan uppgå till nära 6 000 kr. för år föreslås, att avdragsbeloppet maximeras till detta belopp.

Av det föregående framgår, att det nu föreslagna avdraget kan betecknas som ett särskilt slags avdrag för nedsatt skatteförmåga. Förmögenhetsskatten är grundad på antagandet att förmögenheten tillför ägaren ökad skatteförmåga. Det synes då icke vara följdriktigt att i vissa fall uttaga förmögenhetsskatt ur livränta som utgår till invalid.

Reglerna om extra avdrag för nedsatt skatteförmåga tillämpas mycket olika vid innehav av förmögenhet av någon betydelse. Även om de här ovan framlagda förslagen ej bifalles, bör det i nämnda regler klart utsägas, att kapitalvärdet av livränta åt folkpensionär ej skall i förevarande hänseende räknas som förmögenhet. Vidare bör angivas, att i existensminimum skall inräknas kostnader på grund av invaliditet.

Med stöd av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 33 måtte besluta,

a) att folkpensionär skall erhålla ett särskilt avdrag för kostnader på grund av invaliditet i den mån extra avdrag för nedsatt skatteförmåga ej utgår och beräknat på det sätt, att nettoutgifter minskas med avdrag i särskild förvärvskälla, dock att det särskilda avdraget må utgå med högst 6 000 kr. för år;

b) att för livränta som utgår till folkpensionär icke under några förhållanden skall erläggas förmögenhetsskatt;

c) att reglerna om extra avdrag för nedsatt skatteförmåga kompletteras med bestämmelser om att i existensminimum skall inräknas kostnader på grund av invaliditet och

att livränta till folkpensionär icke i förevarande hänseende skall räknas som förmögenhet, samt
att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext.

Stockholm den 4 februari 1964

Carl Christenson

Gunnar Hylander

Bengt Bengtson
i Solna